

POSTANOWIENIE

Dnia 29 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie ze skargi D. D.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego

wyroku Sądu Okręgowego w K.

z dnia 17 kwietnia 2019 r., sygn. akt II Ca (...)

w sprawie z powództwa D. D.

przeciwko Gminie Andrychów i Powiatowi W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 czerwca 2022 r.,

1) odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania,

**2) nie obciąża D. D. kosztami postępowania wywołanego
wniesieniem przez nią skargi.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 kwietnia 2019 r. Sąd Okręgowy w K. zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w W. z dnia 9 maja 2018 r. w sprawie o zapłatę w ten sposób, że oddalił powództwo w całości.

Na powyższe orzeczenie powódka D. D. wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, wskazując, że jest ono niezgodne z art. 5 ust. 6 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz z art. 441 § 1 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 424¹ § 1 i 2 k.p.c., można żądać stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego wyroku w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. W wyjątkowych wypadkach, gdy niezgodność z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela, można także żądać stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia co do istoty sprawy sądu pierwszej lub drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych, chyba że jest możliwa zmiana lub uchylenie postanowienia w drodze innych przysługujących stronie środków prawnych.

Orzeczenie niezgodne z prawem powinno być sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć, bądź wydane w wyniku szczególnie rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa. Bezprawność orzeczenia sądowego w rozumieniu powyższego przepisu ma charakter bezprawności kwalifikowanej, a jego niezgodność z prawem musi polegać na elementarnej i oczywistej obrazie prawa przez sąd, a więc takiej, która polega na rażących i oczywistych błędach w wykładni lub subsumcji (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2008 r., I CNP 72/08, nie publ., z dnia 17 maja 2012 r., I CNP 55/11, nie publ., z dnia 14 czerwca 2012 r., I CNP 7/12, nie publ.).

W świetle tych kryteriów bezzasadność skargi powódki o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest oczywista (art. 424⁹ k.p.c.). Już z samej jej treści wynika, że nie zostałaby uwzględniona w razie przyjęcia jej do rozpoznania (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 sierpnia 2008 r., III BP 3/08, OSNP 2010, nr 1-2, poz. 13).

Zgodnie z treścią art. 5 ust. 6 wskazanej ustawy nadzór nad wykonaniem obowiązków obciążających właściciela sprawuje wójt, burmistrz, prezydent miasta, który w przypadku stwierdzenia niewykonania obowiązków przez właściciela wydaje decyzję nakazującą wykonanie obowiązku. Jeżeli gmina nie wykonała lub nienależycie wykonała swoje obowiązki w zakresie nadzoru, odpowiada za wyrządzoną z tego tytułu szkodę na podstawie art. 417 § 1 k.c. Nadzór sprawowany przez gminę powinien być przy tym tak zorganizowany, aby miała możliwość odpowiednio szybkiego stwierdzenia wystąpienia na chodniku zagrożenia dla ruchu pieszych i w razie braku reakcji właściciela, podjęcia działań zmierzających do jego usunięcia (wyrok Sądu Najwyższego z 26 lipca 2017 r., III CSK 356/16, nie publ.). Również w uchwale z 24 listopada 2017 r., III CZP 38/17 (OSNC 2018, nr 5, poz. 52) Sąd Najwyższy wskazał, że jeżeli gmina nie wykonała lub nienależycie wykonała swoje obowiązki w zakresie nadzoru, odpowiada za wyrządzoną z tego tytułu szkodę na podstawie art. 417 § 1 k.c.

Pomimo tego skarżąca jako podstawę skargi wskazała art. 5 ust 6 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, który – jak wyjaśniono – nie stanowi podstawy odpowiedzialności gminy. To samo odnosi się do art. 441 k.c., który skarżąca wskazała jako drugą podstawę skargi.

Na marginesie należy również wskazać na utrwalone w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowisko, że samo nieuwzględnienie powództwa nie może być utożsamiane z wyrządzeniem stronie szkody. Nieuzyskanie przez stronę żądanej w postępowaniu sądowym ochrony prawnej w zakresie danego prawa bądź roszczenia nie zawsze będzie prowadzić do powstania uszczerbku majątkowego (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2009 r., IV CNP 67/09, nie publ., z dnia 8 grudnia 2009 r., III CNP 53/09, nie publ.).

W konsekwencji skarga powódki wobec oczywistej bezzasadności skargi Sąd Najwyższy na podstawie art. 424⁹ k.p.c. odmówił jej przyjęcia do rozpoznania.

Uwzględniając charakter sprawy, sytuację osobistą i majątkową powódki Sąd Najwyższy na podstawie art. 102 w zw. z art. 391 § 1, 398²¹ i 424¹² k.p.c. odstąpił od obciążania jej kosztami postępowania skargowego.